

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

KIRJE
19.2.2019

TEM/1845/09.02.01/2018

Jakelussa mainitut

SISÄLTÄÄ MÄÄRÄAIKOJA

Valmisteluohje 2

**EU:N ALUE-JA RAKENNEPOLITIIKAN OHJELMAKAUDEN 2021-2027 VALMISTELU
ALUEILLA JA MINISTERIÖISSÄ
- tavoitteet ja painopisteet**

1. Tausta

Euroopan komissio antoi 2.5.2018 ehdotuksensa EU:n monivuotiseksi rahoituskehysiksi eli EU:n talousarvioksi vuosille 2021-2027. Koheesio politiikan rahastokohtaiset asetusehdotukset julkaistiin toukokuun 2018 lopussa. Suomen tavoitteena on varmistaa koheesio politiikan rahoituksen jatkuminen riittävällä tasolla kaikilla alueilla ja koheesio politiikan painopisteen siirtäminen entisestään EU:n kilpailukykyä ja eurooppalaisia arvoja tukevaan suuntaan.

Euroopan komissio julkistaa näkemyksensä EU:n rakenne- ja aluepolitiikan välineillä rahoitettavista Suomen investointitarpeista helmikuun lopussa julkaistavassa maaraortissa. TEM toimittaa raportin tiedoksi valmistelijoille.

2. Manner-Suomen ohjelmatyö

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) johtaa rakennerahastokauden 2021-2017 ohjelmatyön valmistelua. Ohjelmatyötä valmistellaan alueilla ja ministeriöissä. Ohjelmavalmistelua koordinoi ja yhteensovittaa kumppanuusperiaatteen mukaisesti toimiva Koheesio 2021+ työryhmä ja Alueiden uudistumisen neuvottelukunta (AUNE). ESR- ja EAKR -toimien valmistelu tapahtuu samassa prosessissa sekä alueella että keskushallinnossa, yhteensovitus varmistaa.

TEM vastaa lopullisista ohjelmatyön ehdotuksen laatimisesta ja yhteensovittamisesta lausuntomenettelyä ja hyväksymistä varten. Ehdotus hyväksytään valtioneuvostossa ennen EU:n komissiolle toimittamista. Lopullisen hyväksymispäätöksen tekee komissio virallisten neuvottelujen jälkeen. Komissiolla on kuusi kuukautta aikaa hyväksyä ohjelmasen toimittamisen jälkeen.

3. Huomioitavaa valmistelussa

Alueellista valmistelua tehdään Itä- ja Pohjois-Suomi yhdessä ja Etelä- ja Länsi-Suomi yhdessä. Tämän kirjeen mukaiset tiedot toimitetaan Itä- ja Pohjois-Suomen valmistelualueen osalta koordinoituna Pohjois-Pohjanmaan liiton toimesta ja Etelä- ja Länsi-Suomen valmistelualueen osalta koordinoituna Uudenmaan liiton toimesta.

Maakunnan liitto ja ELY-keskus osallistuvat valmisteluun tasa-arvoisina kumppaneina ja vastaavat yhdessä mm. muun sidosryhmäyhteistyön suunnittelusta maakunnassa. Valmistelua johtavat maakuntien liitot kumppanuusperiaatetta noudattaen.

Valmistelun kaikissa vaiheissa huomioidaan sukupuolten tasa-arvon, syrjimättömyyden ja kestävä kehityksen periaatteet.

Suomen on varmistettava eri rahastojen ja unionin välineiden koordinaatio, täydentävyys ja yhdenmukaisuus. Maatalous- ja maaseuturahastojen, meri- ja kalatalousrahaston sekä rakennerahastojen valmistelua tehdään alueellisesti ja valtakunnallisesti yhteistyössä. Maa- ja metsätalousministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö suosittelivat rahastojen yhteistä käsittelyä maakunnan yhteistyöryhmässä. Maa- ja metsätalousministeriö on käynnistänyt Suomen CAP-suunnitelman alueellisen valmistelun kirjeellään 11.2.2019 dnro 228/04.04.01.03/2019.

4. Ohjelmatyön valmistelun seuraava vaihe: tavoitteiden asettaminen ja painopisteiden määrittely

Ohjelmatyön valmistelu käynnistettiin analysoimalla nykytilannetta ja toimintaympäristöä sekä luomalla näkymää tulevaan kummallakin valmistelualueella ja eri sektoreilla. Kansallisen valmistelun tueksi perustettu Koheesio 2021+ -työryhmä on käsitellyt liitteenä olevan koosteen keskeisistä haasteista, joiden perusteella **TEM pyytää alueita ja ministeriöitä tekemään ehdotuksia tavoitteiksi, erityistavoitteiksi, sisällöllisiksi painopisteiksi, indikaattoreiksi ja kohderyhmiksi sekä perustelemaan ehdotukset.**

Toimintapoliittisia tavoitteita ja erityistavoitteita valittaessa on huomioitava asetusesitysten mukaiset keskittämisvaateet. Erityistavoitteet on valittava harkiten, jotta ohjelman sisältö mahdollistaa keskittymisen tärkeimpiin ja vaikuttavimpiin kokonaisuuksiin. Erityistavoitteita valitaan korkeintaan viisi molempiin rahastoihin.

TEM pyytää

- valitsemaan liitteessä 1 olevista haasteista suuralueelle tai ministeriöiden kannalta tärkeimmät ja
- määrittelemään haasteiden perusteella niihin liittyviä keskeisiä tavoitteita, joita on mahdollista saavuttaa EAKR- ja ESR-osarahoitteen toiminnan avulla sekä
- määrittelemään tavoitteiden perusteella toimintalinjat, erityistavoitteet (liite 2) ja sisällöllisen toiminnan painopisteet, jolla tarkoitetaan alustavaa hahmottelua keskeisestä tuettavasta toiminnasta sekä
- toiminnan sisällön ja tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaiset komission ehdottamat yhteiset tuotos- ja tulosindikaattorit (liite 2)

Erityistavoitteen osalta kuvataan

- toiminnan niiden odotetut vaikutukset
- toiminnan pääasialliset kohderyhmät
- toteutetaanko erityistavoitetta yhteisölähtöisen tai kansalaistoimijalähtöisen paikallisen kehittämisen kautta ja
- käytetäänkö erityistavoitteen toteuttamiseen pohjoisen harvaan asuttujen alueiden erityisrahoitusta

5. Rahastojen yhteensovitus

Tavoitteita määriteltäessä on otettava huomioon muiden EU-rahastojen tavoitteet. Osana vastausta esitetään alustavat näkemykset yhteensovituksesta ja työnjaosta: Miten alueella alustavat maaseudun kehittämisen painotukset ja alustavat rakennerahastojen ja meri- ja kalatalouden rahastojen painotukset tukevat toisiaan?

6. Ylialueellinen hanketoiminta ja kansainvälinen yhteistyö

Osana vastausta arvioidaan myös, missä erityistavoitteen toimissa tarvitaan ylialueellista hanketoimintaa, verkottamista tai muuta tehokkuutta ja vaikuttavuutta lisäävää tukea ja miten kansainvälinen yhteistyö voi tuoda lisäarvoa erityistavoitteiden tuloksellisuuden parantamiseksi ml. jäsenmaita ja kolmansia maita yhdistävät strategiat kuten Itämeristrategia.

7. Ilmiöt

Aluekehittämisen ilmiöt ovat laaja-alaisia ja haastavat useita tai kaikkia alueita ja hallinnonaloja sekä ovat pitkälti yhteisiä kummallekin rahastolle. Ilmiöt voidaan nähdä läpileikkaavina näkökulmina, jotka näyttäytyvät eri alueilla eri tavoin. TEM pyytää arvioimaan, miten ohjelmavalmistelussa tunnistetut ilmiöt (liite 3) tulisi parhaiten huomioiduiksi ohjelmatyön toimeenpanossa. Laaja-alaisina trendeinä niiden toteuttamisessa voidaan hyödyntää erilaisia ylialueellisia tai muita järjestelyjä.

8. Vastausten laatiminen ja toimittaminen

Alueellisen ohjelmatyön valmistelua koordinoivia maakunnan liittoja (Pohjois-Pohjanmaan liitto ja Uudenmaan liitto) pyydetään toimittamaan tiivis kuvaus kohdista 4 - 7 sähköisesti 15.4.2019 mennessä tämän kirjeen diaarinumerolla varustettuna osoitteeseen rakennerahastot@tem.fi. Kohtaan 4 liittyviä tietoja pyydetään lisäksi toimittamaan tiivistetyssä muodossa TEM:n laatimalla taulukkopohjalla (liite 4).

Ministeriöitä pyydetään valmistelemaan vastaavia tietoja soveltuvien osin toimialansa osalta. Valmistelua tehdään ministeriöiden yhteistyössä maaliskuun alkuun erikseen ilmoitettuna ajankohtina.

Valmistelun tueksi linkki interventologiikkaa kuvaavaan aineistoon
<https://vaikuttavayritys.fi/wp-content/uploads/2017/06/Kanvaasifill.pdf>

9. Ohjelmavalmistelun tavoiteaikataulu

Liitteenä 5 arvioitu tavoiteaikataulu.

8. Lisätietoja

Lisätietoja antavat:

Jaana Valkokallio	029 50 64932, jaana.valkokallio@tem.fi
Harri Ahlgren	029 50 64930, harri.ahlgren@tem.fi
Sirpa Liljeström	029 50 47981, sirpa.liljestrom@tem.fi

Jaana Valkokallio
Neuvotteleva virkamies

LIITTEET: Liite 1. Keskeiset haasteet
Liite 2. EAKR- ja ESR-asetusehdotuksen mukaiset erityistavoitteet ja indikaattorit
Liite 3. Ilmiöt
Liite 4. Taulukkopohja
Liite 5. Ohjelmavalmistelun tavoiteaikataulu

JAKELU Maakuntien liitot
ELY-keskukset
Työ- ja elinkeinoministeriö/osastot
Liikenne- ja viestintäministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Ympäristöministeriö

Tiedoksi Valtiovarainministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
Alueiden uudistumisen neuvottelukunta AUNE